

پایش بازار

پویایی های بازار

۱- شاخص های قیمت نفت خام و گاز طبیعی هر سه در انتهای هفته بالا رفتند. قیمت یک بشکه نفت خام برنت دریای شمال در بازار بورس لندن در روز میانه روز جمعه بالاتر از ۵۲ دلار معامله شد. کشف و تولید واکسن های متعدد علیه بیماری کووید-۱۹ نشان از رونق دوباره اقتصاد جهانی در آینده نزدیک را می دهد. قیمت برنت بالاترین قیمت در ۹ ماه اخیر است و با توجه به برخی از تحولات پیش بینی می شود که این قیمت بالاتر هم برود. پالایشگاه های چینی و هندی سفارش بیشتری برای دریافت نفت خام داده اند. قیمت نفت خام وست تگزاس اینترمدییت نیز هر بشکه ۴۸,۸۴ دلار در کاشینگ معامله شد. در هفته اخیر ۳ میلیون بشکه از انبارهای آمریکا کمتر شد. یعنی تقاضا برای نفت خام تگزاس بالا رفته است. قیمت گاز طبیعی نیز با ۳ درصد رشد به ۲,۷۱ دلار هر میلیون بی تی یو رسید. زمستان سرد در نیمکره شمالی به بالا رفتن قیمت ها کمک کرد. قیمت گاز طبیعی مایع شده (ال ان جی) نیز رکورد زده و به ۱۲ دلار بر هر میلیون بی تی یو در هنری هاب رسید. اختلال در تولید گاز مایع شده در استرالیا، قطر، و نورژ و همچنین کم شدن تولید در آمریکا به دلیل بدی آب و هوا و تراکم عبور کشتی ها در کانال پاناما از دلایل بالا رفتن قیمت ال ان جی است.

تفسیر هفته

۲- دو شرکت بزرگ گازپروم و شل به یک توافق برای سرمایه گذاری مشترک جهت مطالعه و توسعه مناطق غیردریایی قطب شمال در شبه جزیره گیدان (Gydan) رسیدند. این شبه جزیره در شرق شبه جزیره یامال (Yamal) واقع است. مناطق مورد مطالعه در شکل زیر دیده می شود. در شبه جزیره یامال شرکت خصوصی روسی نواتک در حال بهره برداری از مخازن گاز طبیعی است. گاز یامال از طریق خط لوله یامال-اروپا و همچنین نورداستریم به اروپا صادر می شود. نواتک در شبه جزیره گیدان نیز تاسیسات مایع کننده گاز را داشته و از طریق دریای اب (Ob) و دریای کارا، ال ان جی تولیدی را به چین صادر می کند. گازپروم و شل هر کدام ۵۰ درصد سهم در سرمایه گذاری مشترک دارند. منطقه ای که به این دو شرکت مجوز توسعه داده شده است حدود ۳۰۰۰ کیلومتر مربع بوده که حدس زده می شود منابعی به اندازه ۱۰۰ میلیون تن نفت معادل داشته باشد. مسئولیت فاز اول یعنی اکتشاف و توسعه میدان با گازپروم است. شل در پس از فروپاشی همواره در صنایع نفت و گاز روسیه حضور داشته است. ابتدا در کنسرسيوم مربوط به ساخالین برای تولید گاز که با اجبار آقای پوتین سهم شل از ۵۱ درصد به ۲۷,۵ درصد رسید. سپس در پروژه ال ان جی ساخالین که آن زمان روسیه هنوز فنآوری مربوط به آن را نداشت و شل این کارخانه را راه اندازی کرد. ظرفیت این کارخانه ۹,۶ میلیون تن است. همچنین شل در یک مشارکت ۵۰-

۵۰ با گازپروم در توسعه نفتی سالیم در منطقه خودمختار آکروگ در شرق مسکو از ۲۰۰۳ در حال تولید نفت خام است. شل در حال کمک به روسیه است تا از طریق تکنولوژی ملقب به حوزه های هوشمند به ازدیاد برداشت نفت خام و گاز از ذخائر خود اقدام نماید. امروزه ضریب بازیافت روسیه از نفت سالیم ۶۹ درصد است که دو برابر دیگر پروژه های روسیه است. لازم به تذکر است که روسیه از ۲۰۱۴ در تحریم تکنولوژیک و اقتصادی آمریکا و اتحادیه اروپاست. همین جا در مورد ایران باید گفت که از ۲۰۱۵ تا ۲۰۱۷ در پس از تحقق برجام که شرکت هایی مانند شل به بازار ایران وارد شدند، وزارت نفت ایران ترجیح داد که بجای کار جدی با شرکت های نفتی بین المللی با مطرح کردن یک قرارداد ابتکاری و ارائه آن در رسانه ها به مدت دو سال بحث و بررسی در مورد این نوع از قراردادهای نفتی را دنبال نماید.

۳- شرکت لویدز لندن بزرگترین شرکت بیمه کننده جهان اعلام کرده است که از ۲۰۲۲ پوشش بیمه ای به پروژه های زغال سنگ، نفت حاصل از ماسه های نفتی، و نفت و گاز قطب شمال نخواهد داد. از ۲۰۳۰ به هیچ یک از پروژه های سوخت های فسیلی پوشش بیمه نخواهد داد.

۴- شرکت اگزان موبیل، غول نفتی گام هایی را برای کم کردن تولید گازهای گلخانه ای در راستای توافق پاریس ۲۰۱۵ بر می دارد. این شرکت تا ۲۰۲۵ انتشار گاز متان خود را تا ۵۰ درصد و تولید کلی گازهای گلخانه ای شرکت را تا ۲۰ درصد کاهش خواهد داد. همچنین ۳۵ تا ۴۵ درصد از گاز فلر را کمتر کرده و

در ۲۰۵۰ صفر کردن تولید گازهای آلوده کننده را در برنامه خود خواهد داشت. در تحولی دیگر، اگزان موبیل و ادناک (شرکت ملی نفت ابوظبی) توافق نمودند تا پژوهش های مشترک در بخش انرژی و محیط زیست داشته باشند. روش های فنآورانه در بخش بالادستی و بخصوص در بخش عملیات و ایمنی، و بالاخص در زمینه نظارت بر چاه و مدیریت منابع در برنامه توافق دو شرکت است. این پژوهش ها در منطقه نفت خیز موسوم به زقوم شمالی که اگزان از ۲۰۰۶ با یک روش قراردادی قدیمی امتیازی در آنجا مشغول فعالیت است، انجام می شود. دو شرکت یک سرمایه گذاری جدید نیز به مبلغ ۸ میلیارد دلار برای بالا بردن تولید چاه های این حوزه و رساندن آن به یک میلیون بشکه تا ۲۰۲۴ انجام داده اند.

۵- وزرای انرژی امارات عربی متحده، بحرین و اسرائیل همراه با وزیر انرژی ایالات متحده در جلسه ای به بررسی ایجاد یک سکوی مناسب برای همکاری ها در مورد نفت، گاز، برق، و همچنین استفاده بهینه از انرژی، انرژی های پاک، و تحقیق و توسعه پرداختند. بنظر می رسد که امارات در پی آن است که در یک مسیر غیرقابل بازگشت همه شئون سیاسی، اقتصادی، اجتماعی و حتی ورزشی خود را یک جا به سیاست های داماد ترامپ وابسته کند. در همین حال کویت اعلام کرد که شورای همکاری خلیج فارس در ۵ ژانویه ۲۰۲۱ در عربستان سعودی تشکیل جلسه خواهد داد. کویت امیدوار است که شکاف مابین اعضا که با اعمال تحریم های عربستان، امارات و بحرین علیه قطر در ۲۰۱۷ شروع شد، به نوعی ترمیم شود. در اوائل دسامبر یک مقام سعودی گفت که پیشرفت هایی در زمینه حل مشکلات با قطر داشته ایم. دولت عربستان بودجه ۲۰۲۱ خود را ۷ درصد کمتر از ۲۰۲۰ جمع کرده است.

۶- رئیس جمهور منتخب ایالات متحده امکان دارد که خانم جنیفر گرانهلیم را بعنوان وزیر انرژی آینده آمریکا به کنگره معرفی کند. گرانهلیم قبلا دادستان کل میشیگان و فرماندار ایالت مهم میشیگان از ۲۰۱۱ بوده و از طرفداران انرژی های پاک است. آقای بایدن تعهد کرده است که ۲۰۰۰ میلیارد دلار در برنامه اقلیم خود هزینه کند. برنامه ای که تا ۲۰۳۵ تولید کربن در بخش تولید الکتریسیته را به صفر می رساند. اما همچنان از لحاظ تکنولوژی، عدم قطعیت های فراوانی بر سر راه وجود دارد. گرانهلیم همچنین مشاور خانم کلینتون بوده و استاد مدعو در دانشکده حقوق دانشگاه کالیفرنیا در برکلی بوده است. در زمان رکود اقتصادی ۲۰۰۹، گرانهلیم بعنوان همکار آقای اوباما مذاکرات مفصلی با دو شرکت معظم خودرو سازی کرایسلر و جنرال موتورز داشت. او با پیشنهاد پرداخت کمک مالی از طرف دولت آنان را وادار کرد که به فناوری های جدیدتر مانند تولید خودرو برقی و افزایش ظرفیت باتری های خودروها روآورند. باید دید که چه مواردی از مجموعه عناوین مربوط به انرژی های پاک و تغییر اقلیم در اختیار جان کری نماینده ویژه بایدن و کدام از موضوعات در اختیار وزیر انرژی است. در همین حال وزیر انرژی فعلی آمریکا در مصاحبه ای گفته است که انتظار می رود در دولت آینده تولیدکنندگان نفت و گاز شیل آمریکا دچار ضرر

و زیان شوند. چون با سیاست گذاری های تهاجمی در زمینه مقابله با گرمایش زمین و تغییر اقلیم که در واشنگتن از این پس وضع می شود، معلوم نیست که آمریکا بتواند همچنان بزرگترین تولید کننده نفت خام جهان باقی بماند.